

Voor Zeist, Huis ter Heide, Den Dolder,
Bosch en Duin en Austerlitz

■ NOVEMBER 2019 – BEWAAREXEMPLAAR

■ Wat Nieuwe Energie ons oplevert...

U hoort er bijna dagelijks over in de krant of op de televisie: het klimaat verandert. En dat heeft gevolgen, onder meer voor onze veiligheid, onze voedselvoorziening, onze gezondheid en ons landschap. We werken met z'n allen aan het beperken van klimaatverandering. Eén van de belangrijkste maatregelen daarin is het vervangen van olie, aardgas en kolen, door nieuwe, duurzame energie (de 'energietransitie'). En dat levert ons méér op dan u misschien op het eerste gezicht zou denken.

Daarom: vijf manieren van kijken naar deze 'energietransitie'.

1. Een leefbare aarde nalaten

We hebben de verantwoordelijkheid om een leefbare aarde achter te laten voor komende generaties. We hebben er met z'n allen voor gezorgd dat dit probleem is ontstaan, we kunnen ook met z'n allen voor een ommekeer zorgen.

2. Vernieuwing biedt kansen

We gaan over van oude, fossiele energie, naar nieuwe, duurzame energie. Gelukkig hebben wij in Nederland al vaker bewezen slimme

oplossingen te kunnen vinden. Deze tijd biedt ons de kans dat opnieuw te laten zien. Waterstof en aardwarmte kunnen er voorbeelden van zijn. Zo creëren we nieuwe mogelijkheden voor onze samenleving, voor de natuur en voor onze economie. Met een schonere, gezondere lucht als bonus!

3. Nieuwe energie verbindt

Veranderen doen we samen, iedereen denkt en doet mee: inwoners, bedrijven en overheid spelen ieder hun rol. In buurten en wijken gaan we met elkaar op zoek naar oplossingen voor bijvoorbeeld het verwarmen van onze wonin-

gen en voor vervoer. Het zoeken naar nieuwe oplossingen verbindt.

4. Nieuwe energie past bij Nederland

Nederland heeft een traditie in het gebruiken van de kracht van de wind. Wij hielden onze polders droog met windmolens. En nu produceert de nieuwe generatie windmolens de elektriciteit voor onze treinen. En als we zelf onze energie opwekken, zijn we daarvoor niet meer afhankelijk van andere (soms instabiele) landen.

5. Behoud van onze manier van leven

Soms is verandering nodig om te behouden wat we hebben. Dit is zo'n situatie. Als we niets doen, zal onze leefomgeving ingrijpend veranderen. Actie is nodig!

Verder lezen over klimaatverandering? Zie: www.milieucentraal.nl/klimaatverandering.

In deze krant

In deze krant leest u hoe velen werken aan de overgang naar nieuwe, duurzame energie. Ook leest u wat u zélf kunt doen om mee te bouwen aan een duurzame toekomst.

■ Wat kunt u zelf doen?	2
■ Op weg naar aardgasvrij	5
■ Duurzame energie opwekken	6
■ Wat doen bedrijven?	7
■ Duurzaam vervoer	8
■ Wat doet de gemeente Zeist?	8

Informatiemarkt Nieuwe Energie op 25 november

Deze krant gaat over wat we met z'n allen doen om over te gaan naar nieuwe, duurzame energie. U leest ook wat u hiervoor zelf kunt doen. Mogelijk roept dit vragen bij u op. Of wilt u meer weten. Of wilt u erop reageren. Dat kan allemaal tijdens de informatiemarkt Nieuwe Energie op Maandagavond 25 november in het gemeentehuis van Zeist (Het Rond 1). U kunt vrij komen binnenlopen tussen 19.30 en 21.30 uur.

Op de markt kunt u in gesprek met medewerkers van de gemeente en met energie-ambassadeurs van Mijn Groene Huis over alle onderwerpen uit deze krant. Het volledige programma vindt u op www.zeist.nl/energiemarkt.

■ Doen wat we kunnen

Er is mij heel wat aan gelegen om een leefbare aarde over te dragen aan de volgende generaties. Zeist draagt daarin haar steentje bij, zoals elk dorp, elke stad en elk land.

We gaan flink energie besparen, en de energie die we dan nog nodig hebben, gaan we duurzaam opwekken. Dit willen we zo snel mogelijk bereiken, uiterlijk in 2050. En in 2030 willen we 33% van de energie duurzaam opwekken.

Het hoeft niet allemaal in één keer. Maar het is wél belangrijk om in actie te komen en te doen wat we kunnen. Niemand heeft deze situatie gewild en klimaatverandering kan overweldigend overkomen. Maar we kunnen er iets aan doen. En dat kan op een haalbare en betaalbare manier. Het beperken van klimaatverandering is een stevige uitdaging, maar biedt ook kansen. Zoals meer schone, gezonde lucht, meer stilte, nieuwe banen, innovatie. En er zijn al veel mooie inspirerende initiatieven.

Deze krant laat zien waar bedrijven, organisaties en gemeente al mee bezig zijn en wat ú daaraan kunt bijdragen. Laten we samen aan de slag gaan!

Wethouder Duurzaamheid,
Wouter Catsburg

Online verder lezen? Alle linkjes uit deze krant hebben we verzameld op:

www.zeist.nl/energielinkjes

Zo hoeft u slechts één keer een webadres in te tikken!

WAT KUNT U ZELF DOEN?

Uw woning isoleren

Op termijn wordt uw woning aardgasvrij. U kunt zich daar al op voorbereiden, door uw woning goed te isoleren. Dat maakt het een stuk eenvoudiger om uw woning uiteindelijk zonder aardgas te kunnen verwarmen. U helpt ons klimaat, bespaart direct al honderden euro's aan stookkosten per jaar en u krijgt een comfortabeler warmte in huis. Wat kunt u allemaal isoleren?

Spouwmuurisolatie

De tussenuimte tussen de buiten- en de binnenmuur, kunt u laten opvullen met isolatiemateriaal. Dat kan van buitenaf, is in een dag geregeld en verdient u snel terug! Laat wel vooraf nagaan of uw woning hiervoor geschikt is.

Dakisolatie

Via niet-geïsoleerde daken kan tot wel 30% van de warmte in uw woning verdwijnen. Ook als u uw bovenverdieping of zolder niet verwarmt. Een goede reden om te kijken of uw dak (goed) is geïsoleerd.

Vloerisolatie

Vergeet ook de vloer niet. Heeft uw huis een hoge kruipruimte, dan is isolatie gemakkelijk aan te brengen. Maar ook zonder, of met een lage kruipruimte zijn er mogelijkheden.

Raamisolatie

Het vervangen van enkel glas is in alle gevallen verstandig. Hier lekt veel energie weg. In veel gevallen is het ook aan te raden om dubbelglas van 10 tot 15 jaar oud te vervangen. De besparing is minder groot, maar het comfort verbetert.

Mijn Groene Huis helpt!

Mijn Groene Huis maakt het u makkelijk. Kies voor de gezamenlijke isolatie-actie en er komt een professionele, onafhankelijke isolatie-adviseur bij u thuis. U betaalt Mijn Groene Huis 50 euro voor het advies en de totale ontzorging. U kunt zich aanmelden via www.mijngroenehuis.nu, zoek op 'isolatie actie'. U kunt ook advies vragen zónder aan de gezamenlijke actie mee te doen.

Indicatie investering en terugverdientijd woningisolatie

Soort isolatie	Investering	Terugverdientijd
Spouwmuur	800 euro (tussenwoning)	3 tot 4 jaar
Dak	5300 euro (76m ² dak)	6 tot 12 jaar
Vloer	1800 euro (gemiddeld)	7 jaar
Glas	3250 euro (20m ² enkel glas naar HR++glas)	11 jaar

Bron: milieucentraal.nl

Duurzame bewoner

David Molevelt: "We moesten toch nieuwe dakpannen"

FOTO: WILLEM JAN RITMAN

Bij elk benodigd onderhoud afgelopen jaren voerde David Molevelt verbeteringen aan zijn huis door. Van (drie)dubbel glas tot spouwmuurisolatie. "We begonnen met zonnepanelen, die elektriciteit konden we goed gebruiken omdat mijn vrouw een hybride auto rijdt." Daarna volgde de dakisolatie: "We moesten toch nieuwe dakpannen." Daarna werd een zonneboiler geïnstalleerd "Omdat we toch op het dak waren." Snel voordeel behaalde hij met het slim afstellen van de radiatoren. "Er zijn radiator-kranen waarmee dat automatisch gaat. Zo kun je 20% op gasverbruik besparen!"

6 tips

voor als u gaat verbouwen

Gaat u flink verbouwen? Of heeft u een nieuw huis gekocht? Hét moment om uw huis te isoleren en voor te bereiden op een aardgasvrije toekomst. U gebruikt aardgas voor het verwarmen van uw huis, het verwarmen van water en (vaak) voor het koken. Voor alle drie zijn er goede alternatieven. Als u uw verbouwing goed aanpakt, kan dat veel geld schelen.

Dit zijn onze zes tips:

1. Advies

De juiste keuzes maken is niet altijd eenvoudig, maar er is hulp! Vraag onafhankelijk advies bij Mijn Groene Huis of via Jouw Huis Slimmer. Dit kost een klein bedrag, maar u kunt vervolgens met een gerust gevoel aan de uitvoering beginnen.

Zie www.mijngroenehuis.nu/diensten of www.jouwhuisslimmer.nl/energieadviseurs

2. Subsidie

Subsidie is wellicht mogelijk! Zie het artikel op de volgende pagina.

3. Isolatie

Neem isolatiemaatregelen op in uw verbouwingsplan. Zie het artikel hiernaast.

4. Verwarmen

Onderzoek de alternatieven voor aardgas en neem de tijd voor een goed plan. Laat u vooraf goed adviseren.

5. Koken

Vervang het gasfornuis alvast door een inductiekookplaat. Lees alles op www.milieucentraal.nl (zoek op 'inductie kookplaat').

6. Warm water

De oplossing voor warm water hangt ook af van de keuze voor het type verwarming. Lees over de mogelijkheden op www.mijngroenehuis.nu of www.milieucentraal.nl (zoek op 'water verwarmen').

■ Veel succes met uw verbouwing!

Mijn CV-ketel is aan vervanging toe. Wat nu?

Is uw CV-ketel kapot? Of is het eind van de levensduur in zicht? Dan is dit een goed moment om na te gaan of u uw woning en water kunt verwarmen zónder aardgas.

U kunt ook nog kiezen voor een nieuwe cv-ketel. De meeste buurten en wijken zullen de komende 10 tot 15 jaar nog niet aardgasvrij

worden (meer hierover op pagina 5). Pas in 2050 is verwarmen met aardgas in principe voor geen enkele woning meer mogelijk. Een nieuwe cv-ketel kan nu dus nog een verstandige keus zijn. Zo'n ketel gaat vaak zo'n 15 jaar mee. Moderne hoog-rendement (hr) cv-ketels zijn zuiniger dan de oude. Dus u gaat gelijk wat minder gas verbruiken.

Al een stap richting aardgasvrij

Ook met een nieuwe cv-ketel kunt u al een eerste stap zetten richting aardgasvrij. U kunt denken aan een cv-ketel, gecombineerd met een zonneboiler, of een hybride warmtepomp. Mogelijk kunt u hier ook subsidie voor krijgen, zie www.rvo.nl/isde. Meer informatie staat op www.mijngroenehuis.nu: zoek op 'cv ketel'.

Helemaal aardgasvrij

Neemt u afscheid van aardgas voor het verwarmen van uw huis? Dan is een warmtepomp mogelijk een interessante mogelijkheid.

Onafhankelijk advies

Laat u goed adviseren. Vraag onafhankelijk advies bij Mijn Groene Huis (www.mijngroenehuis.nu/diensten). Of bij Jouw Huis Slimmer (www.jouwhuisslimmer.nl/energieadviseurs).

Zonnepanelen zijn er voor iedereen

Zonnepanelen leveren duurzame energie én geld op. En u hoeft niet altijd veel te investeren. Sterker nog: zelfs een eigen dak of eigen huis is niet noodzakelijk. Het aanschaffen van zonnepanelen gaat bovendien prima samen met welke vorm van aardgasvrije woningen dan ook. U heeft meerdere opties:

1. Zelf kopen, of samen

Als u spaargeld heeft, is kopen een goed idee. Om een indruk te geven: voor 10 panelen, inclusief alle bijkomende kosten, betaalt u ongeveer 4700 euro. Dat heeft u na 6 tot 8 jaar terugverdiend. Daarna heeft u gratis energie. Bovendien kunt u de 21% btw over de gekochte panelen terugvragen van de belastingdienst. Vindt u het veel gedoe? Dan kunt u kiezen voor collectief inkopen.

Dat kan via www.mijngroenehuis.nl/ zonnepanelen, maar ook via de Vereniging Eigen Huis, of de Consumentenbond.

2. Zonnepanelen huren

Heeft u geen spaargeld over? U kunt dan denken aan huren. U betaalt dan een lagere energierekening en dat geld gebruikt u om de verhuurder te betalen. Die verhuurder regelt verder alles. U houdt – naast een goed gevoel – ook nog geld over, al zal dat minder

zijn dan wanneer u zelf panelen koopt. Er zijn veel aanbieders: google maar eens op 'zonnepanelen huren'.

3. Uw zonnepanelen op andermans dak

Mogelijk is uw dak niet geschikt. Dan is samen met anderen investeren in zonnepanelen op een dak in uw directe buurt een uitkomst. Dat staat bekend onder de naam 'postcoderoos'. Meer informatie? Ga naar www.mijngroenehuis.nl/postcoderoos.

Start met energie besparen! Vier eenvoudige tips

Even een open deur: energie die u niet gebruikt, hoeft u ook niet duurzaam op te wekken. In 2030 willen we in Zeist zo'n 17% minder energie verbruiken dan in 2016. In 2050 zelfs 50% minder energie. Daar kunnen we vandaag mee beginnen. Dat kan met grote stappen, maar zeker ook met veel kleine stappen! U kunt op tientallen manieren energie besparen. Hieronder hebben we vier tips voor u uitgelicht.

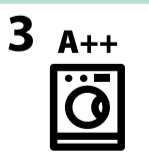

Een ledlamp verbruikt 85% minder energie dan een gloeilamp en 75% minder dan een halogeenlamp. Daardoor is het zelfs

verstandig om nog werkende gloei- en halogeenlampen te vervangen door ledlampen.

Wist u dat een laptop veel minder energie verbruikt dan een desktop computer? Dus heeft u de keus, kies dan voor de laptop.

Uw was aan de lijn drogen is natuurlijk het meest duurzaam. Maar kiest u toch voor een nieuwe wasdroger? Kies dan voor een warmtepompdroger met energielabel A++. Deze verbruikt per jaar ongeveer €45,- minder stroom dan de gangbare condensdroger.

Gebruik een waterbesparende douchekop die maximaal 7 liter per minuut doorlaat. Op de verpakking van de douchekop staat vaak het waterverbruik vermeld. En natuurlijk scheelt korter en minder vaak douchen ook een hoop.

Omlaag die meter!

We dagen u uit om 10% energie te besparen! Meld u aan op www.omlaagdiemeter.nl en ontvang regelmatig een handige bespaartip. Een overzicht van bespaartips vindt u op www.omlaagdiemeter.nl/bespaartips.

Verbruikt u veel?

Hoe hoog is uw energierekening vergeleken met anderen? Ontdek het gratis met www.milieucentraal.nl/gemiddeld-energieverbruik.

De overheid betaalt mee

Op verschillende manieren helpt de overheid financieel een handje mee.

Isolatiemaatregelen

Sinds kort kunt u weer subsidie krijgen als u twee of meer isolatiemaatregelen treft. U kunt ook subsidie krijgen voor een maatwerkadvies. Hier vindt u welke voorwaarden hieraan verbonden zijn en hoe u deze subsidie kunt aanvragen: www.rvo.nl/seeh.

Duurzame energie opwekken

Er is ook subsidie beschikbaar voor zonnepanelen, warmtepompen, biomassaketels en pelletkachels. Kijk op www.rvo.nl/isde.

Lenen tegen lage rente

Ook kunt u tegen aantrekkelijke rente geld

lenen voor duurzame maatregelen. Kijk op www.energiesubsidiewijzer.nl.

Zonnepanelen: btw terug

Voor zonnepanelen krijgt u geen subsidie. De reden: investeren in zonnepanelen is financieel aantrekkelijk, ook zonder subsidie. U kunt overigens wél de 21% btw over de gekochte zonnepanelen terugvragen van de Belastingdienst. Lees meer in het artikel over zonnepanelen op deze pagina.

Korting op leges

Moet u een vergunning aanvragen voor een verbouwing? De gemeente geeft u korting op de kosten van een vergunningaanvraag (de 'leges'), als de verbouwing duurzaam is. Zie www.zeist.nl/groeneleges.

Duurzame bewoner

Paul van Hooft: "Begin met maximaal isoleren"

FOTO: WILLEM JAN RITMAN

Bewoner van het Lyceumkwartier, Paul van Hooft, is fan van isoleren. Dat raadt hij ook iedereen aan: "Begin met je huis maximaal te isoleren. Denk aan spouwmuurisolatie, en ook het dak is heel belangrijk. isoleer de vloer op de begane grond zodat de kou uit de bodem minder optrekt." Paul adviseert om te starten met een warmtescan. Die geeft een beeld van waar de warmte uit een woning ontsnapt. Een warmtescan laten maken kan via Mij Groene Huis.

Woningcorporaties investeren in duurzaamheid

Zeist kent twee grote woningcorporaties. Woongoed Zeist verhuurt 7500 woningen en de Rooms Katholieke Woningbouwvereniging (RKWBV) verhuurt er 1000. Dat is samen een flink deel van de ongeveer 25.000 woningen die in Zeist staan. Hoe worden de woningen van woningcorporaties voorbereid op de duurzame toekomst?

Woongoed Zeist: 3500 woningen renoveren

"Als sociale verhuurder, staat de betaalbaarheid van onze woningen met stip op één," vertelt directeur Rob Wassenberg. "De woonlasten van onze huurders worden voor een belangrijk deel bepaald door de energielasten. Daarom investeren we bij onderhoud, renovatie en nieuwbouw flink in de energiezuinigheid van onze woningen." Woongoed Zeist wil dat haar woningen in 2021 gemiddeld energielabel B hebben en in 2030 gemiddeld energielabel A. Daarvoor gaat de corporatie circa 3500 woningen renoveren en isoleren. Wassenberg:

"Ook bieden we sinds kort huurders met een geschikt dak zonnepanelen aan. Dat doen we wijk voor wijk, inmiddels zijn we de 100 daken gepasseerd."

RKWBV: win-win

Directeur Camiel Schuurmans: "Onze woningen hebben dit jaar gemiddeld al een energielabel B. Vóór 2030 zijn al onze woningen verbeterd zodat ze minimaal label A hebben. Zo dragen we bij aan een duurzame wereld en bovendien daalt de energierekening van de huurders: een win-win situatie!" RKWBV heeft recent 150 rijwoningen in de Verzetswijk en

Couwenhoven verduurzaamd en daar zonnepanelen geplaatst. Volgend jaar start de bouw van duurzame huurappartementen aan de Cornelis Vlotlaan en op het voormalig Gamma-terrein.

Bent u huurder en wilt u meer weten? Neem contact op met uw woningcorporatie.

WIE IS WIE?

Advies in duurzaamheidsland

Het is niet moeilijk te verdwalen in duurzaamheidsland. Daarom stellen we een paar organisaties aan u voor. Uw adressen voor onafhankelijk advies, gratis of tegen betaling, of voor het verder brengen van uw eigen duurzame ideeën.

Mijn Groene Huis

Helpt particuliere woningeigenaren met het isoleren van hun woning of het opwekken van duurzame energie. Ook geeft Mijn Groene Huis (MGH) tips om energie te besparen in uw huishouden. MGH is een onafhankelijke Zeister organisatie, werkt met vrijwilligers en enkele betaalde krachten, is niet commercieel en wordt gesubsidieerd door de gemeente Zeist. Zie www.mijngroenehuis.nu. Of bel 030 - 369 00 51. Abonneren op de nieuwsbrief van MGH kan via www.mijngroenehuis.nu/contact. MGH heeft een evenknie voor bedrijven: www.mijngroenebedrijf.nu.

initiatief van de rijksoverheid. Zie www.milieucentraal.nl. Abonneren op de nieuwsbrief van Milieu Centraal kan via www.milieucentraal.nl/nieuwsbrieven.

Jouw Huis Slimmer

Is een website met informatie en advies over energiebesparing in uw woning en over energieadviseurs en leveranciers/bedrijven. JHS is het online energieloket van de gemeente Zeist en 14 andere gemeenten. JHS is niet commercieel. Zie www.jouwhuisslimmer.nl.

SAMEN DUURZAAM ZEIST

Samen Duurzaam Zeist

Is een Zeister netwerkorganisatie waarin inwoners samen aan de slag gaan met duurzame initiatieven. Heeft u een idee dat bijdraagt aan een energieneutraal Zeist, of aan duurzaamheid in bredere zin, en dat u samen met andere inwoners wilt realiseren? Meldt u zich dan bij www.samenduurzaamzeist.nl. U kunt zich daar ook abonneren op de nieuwsbrief van SDZ.

Milieu Centraal

Is een website met onafhankelijke, betrouwbare en praktische informatie over duurzaam wonen en leven. Alle tips en adviezen zijn gebaseerd op (wetenschappelijk) onderzoek. De site informeert dagelijks duizenden mensen. Milieu Centraal is opgericht op

Isoleren met een VERENIGING VAN EIGENAREN

Zit u in een Vereniging van Eigenaren (VvE)? Dan kunt u samen aan de slag met het verduurzamen van uw woning. Zo bereidt u zich voor een aardgasvrije toekomst. Maar hoe pakt u dit aan? VvE Belang, de belangenorganisatie voor VvE en appartementeneigenaren, heeft hiervoor een handig stappenplan ontwikkeld. U kunt het aanvragen via www.jouwhuisslimmer.nl: zoek op 'vve'.

Met de Subsidie Energiebesparing Eigen Huis kunt u met de VvE zo'n 20% van de kosten terug krijgen voor het isoleren van dak, vloer, gevel, spouwmuur of glas. De subsidie geldt ook voor kosten van onderzoek of procesbegeleiding. Zie www.rvo.nl/seeh. Subsidie op installaties voor duurzame warmte kan ook: www.rvo.nl/isde.

Blijf op de hoogte via de nieuwsbrief van de gemeente

Op de hoogte blijven van wat er in onze gemeente gebeurt rond de overgang van oude energie naar duurzame, nieuwe energie? Meld u dan aan voor de mailniewsbrief 'Nieuwe Energie voor Zeist'. De nieuwsbrief gaat onder meer over: het opwekken van duurzame energie in Zeist, aardgasvrije wijken, duurzaam vervoer in Zeist, en verduurzaming bij bedrijven en woningeigenaren. De nieuwsbrief verschijnt naar verwachting ongeveer 5 keer per jaar. Abonneren kan via www.zeist.nl/nieuwsbrieven.

Aardgasvrij wonen binnen 31 jaar

Om klimaatverandering tegen te gaan, nemen we op termijn afscheid van aardgas. Dat wil zeggen dat we onze woningen en ons water niet meer met aardgas gaan verwarmen en dat we niet meer op aardgas gaan koken. Mogelijk denkt u: 'Is dat wel te doen? Wie betaalt dat?' Of: 'Het kan me niet snel genoeg gaan.' Of u weet misschien nog niet zo goed wat u ervan moet denken.

Al die gedachten zijn begrijpelijk. Want we weten nog niet precies hoe we onze wijken aardgasvrij gaan maken. Ondertussen gebeurt er veel in Nederland. We ontdekken nieuwe warmtebronnen. We experimenteren met waterstof. Het lukt steeds beter om warmte te halen uit de lucht, uit diepere aardlagen, vijvers, rivieren, ja, zelfs uit rioolwater. Doel is om uiterlijk in 2050 – dus over 31 jaar – aardgasvrij te zijn. Dat klinkt misschien ver weg, maar die tijd is echt nodig om samen nieuwe oplossingen te ontwikkelen en onze woningen klaar te maken voor een aardgasvrije toekomst.

Wie beslist?

Heeft u hier zelf ook nog iets over te zeggen? Jazeker. Een wijk van het aardgas afsluiten, kan alleen als we een goede andere manier vinden voor het verwarmen van alle gebouwen. En die 'goede andere manier' zoeken we samen met (huis)eigenaren, gemeente, netwerkbeheerders en marktpartijen. Belangrijk is, dat de nieuwe oplossing haalbaar en betaalbaar is. Uw wijk gaat niet van het aardgas af, zolang er geen betaalbaar alternatief is. We gaan samen op zoek naar de beste oplossingen. Omdat elke wijk en elke woning anders is, zullen we de komende jaren veel leren over hoe dit proces het beste kan verlopen.

Het gaat gebeuren

Dát onze wijken aardgasvrij worden, staat vast. Immers: bij het gebruik van aardgas komt CO₂ vrij. En daarvan weten we dat het een belangrijke bijdrage levert aan de opwarming van het klimaat. Bovendien heeft het Kabinet besloten de winning van aardgas in Groningen af te bouwen. Er zullen dus goede alternatieven gevonden moeten worden.

Verkenningen in vijf buurten

In vijf buurten van Zeist werkt de gemeente al samen met belanghebbenden (inwoners, woningcorporaties, Stedin, enzovoort) om te verkennen hoe een aardgasvrije buurt er uit zou kunnen zien. In sommige gevallen neemt de gemeente hiervoor het initiatief en in andere buurten doen inwoners dit zelf.

Al deze verkenningen samen helpen mee om een goed beeld te vormen van hoe Zeist in de toekomst verwarmd kan worden.

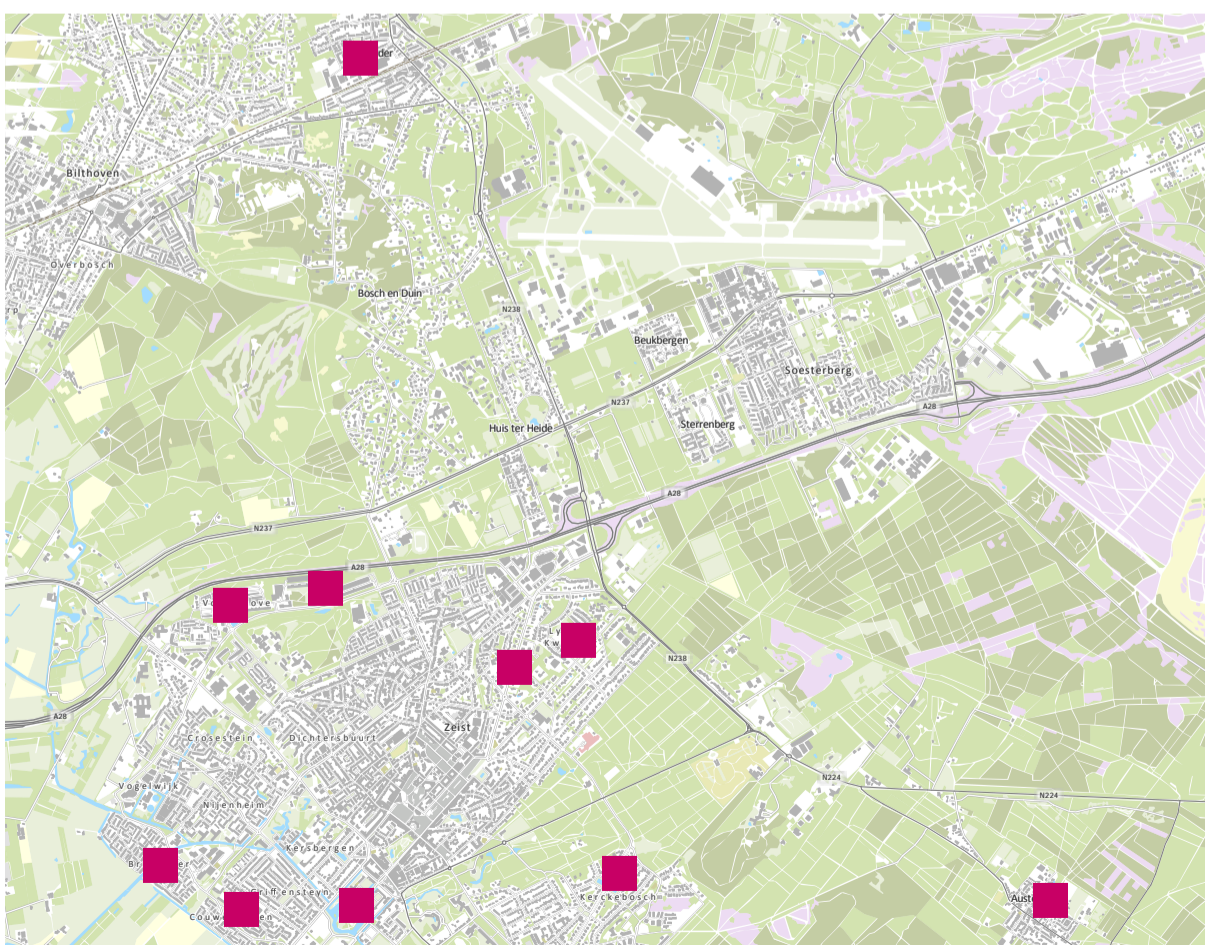
Wanneer en hoe?

De gemeente is bezig met een overzicht waarin per buurt staat aangegeven wanneer die buurt waarschijnlijk aardgasvrij wordt. Dit overzicht wordt de 'Transitievisie Warmte' (TVW) genoemd. In de Transitievisie komt ook te staan wat per buurt de meest voor de hand liggende alternatieven lijken te zijn om die buurt in de toekomst te verwarmen. Komt er één oplossing voor alle woningen in de hele buurt tegelijk? Of ligt het meer voor de hand dat de verwarming per woning wordt geregeld, bijvoorbeeld via warmtepompen en andere oplossingen?

Naar verwachting verschijnt een eerste versie van de Transitievisie in het najaar van 2020. Die visie geeft dus iets meer duidelijkheid over die vragen. Let wel: het is een eerste inschatting die in de jaren erna wordt uitgewerkt in plannen per buurt. Samen met u wordt bekeken of de voorgestelde route inderdaad haalbaar en betaalbaar is. Als er een plan ligt voor uw buurt, zullen huiseigenaren vervolgens nog een aantal jaren de tijd krijgen om hun woningen voor te bereiden op een aardgasvrije toekomst.

Meer weten?

Wilt u meer weten over wat u nú al kunt doen om uw woning voor te bereiden op een toekomst zonder aardgas? Kijk dan op www.mijnroenhuis.nu/aardgasvrij.

KAART: ESRI

BUURTBEWONERS zoeken elkaar op

Samen isoleren, samen zonnepanelen kopen, de wijk aardgasvrij maken...

Veel bewoners zoeken al samenwerking bij het verduurzamen van hun woning. In een aantal buurten helpen bewoners elkaar bij het isoleren van hun woningen. Bijvoorbeeld door van elkaar te leren wat zinvolle isolatiemaatregelen zijn voor hun woning, of samen te werken bij het uitbesteden van het werk.

In andere buurten verkennen bewoners samen alvast hoe hun buurt in de toekomst aardgasvrij kan worden. En soms neemt de gemeente of een woningcorporatie het initiatief voor zo'n gesprek in een buurt. Bij elkaar zijn er in onze gemeente al meer dan tien van dit soort buurt-initiatieven. Een overzicht met een korte omschrijving per initiatief vindt u op www.zeist.nl/duurzamewijken.

Meer weten?

Wilt u meer weten of heeft u interesse in een initiatief, neem contact op met een van de contactpersonen die staat vermeld op de genoemde webpagina. Of mail naar zeist@zeist.nl t.a.v. Mila Verdonk.

DUURZAME ENERGIE OPWEKKEN

■ Duurzame energie: bijdrage Zeist is nodig

Zeist werkt aan de overgang naar nieuwe, duurzame energie. Dat doen we door flink op energie te besparen: in 2050 willen we in Zeist de helft minder energie gebruiken. En de energie die we dan nog nodig hebben, wekken we duurzaam op.

Windmolens op zee

Overall in Nederland wordt gewerkt aan de omschakeling naar duurzame energie. Zo worden op zee grote windmolenparken aangelegd. Ook op land verschijnen steeds meer zonnevelden en windmolens. Inwoners en ondernemers dragen bij door onder meer zonnepanelen op daken te plaatsen. Er zijn ook nog veel daken leeg en de gemeente blijft plaatsing aanmoedigen.

Maar dat allemaal samen is nog niet genoeg om de Zeister doelstelling te behalen. Van de energie die we in 2050 denken nodig te hebben, willen we in 2030 al 33% duurzaam opwekken. En innovatieve ideeën, zoals bijvoorbeeld zonnevelden in de Sahara of grootschalig gebruik van waterstof, kunnen niet vóór 2030 worden gerealiseerd.

Er moet méér gebeuren

Elke gemeente heeft daarom van het Rijk de opdracht gekregen te onderzoeken wat er binnen die gemeente mogelijk is voor het grootschalig opwekken van duurzame energie. Denk daarbij bijvoorbeeld aan windmolens, zonnevelden, zonnepanelen op grote daken en warmte die vrijkomt in de industrie.

Zeist werkt samen met 15 andere gemeenten aan die opdracht. Dat moet in 2020 leiden tot een gezamenlijke Regionale Energie Strategie (RES).

Verder lezen?

Verder lezen over de grootschalige duurzame opwek in Zeist? Zie www.zeist.nl/res.

■ Zonnevelden en windmolens in Zeist Onder welke voorwaarden?

De gemeente Zeist wil, net als andere gemeenten, ook haar bijdrage leveren in het opwekken van duurzame energie. Een eerste verkenning liet zien dat in Zeist in de periode tot 2030 mogelijk 35 hectare zonneveld en 4 windmolens kunnen worden gerealiseerd. Dat heeft de gemeenteraad in juli 2019 dan ook als streven bepaald in de routekaart 'Nieuwe Energie voor Zeist'.

Voorwaarden

Een zonneveld of windmolen kan niet zomaar overall worden geplaatst. Dit levert ingewikkelde keuzes op. Enerzijds hebben we zonnevelden en windmolens nodig voor een leefbare toekomst, anderzijds hebben we het belang van bijvoorbeeld het landschap, de leefomgeving, de natuur, de landbouw en de recreatiemogelijkheden. Dit vraagt om een zorgvuldige afweging van alle belangen. In welke gebieden zijn een zonneveld of een windmolen eventueel mogelijk, en wat zijn daarbij de voorwaarden?

Beleid maken we samen

De gemeente is bezig hiervoor beleid te maken. En dat doen we uiteraard samen. De gemeente heeft hierover overleg met tientallen belanghebbenden, zoals bewonersorganisaties, milieuorganisaties, Stichting Energie Zeist, de Land- en Tuinbouworganisatie. Ook wil de gemeente graag van u als inwoner horen welke voorwaarden u van belang vindt. We gaan daarover graag op 9 december met u in gesprek. Zie het kader hieronder.

Meer lezen over de Routekaart?
Zie: www.zeist.nl/nieuweenergie.

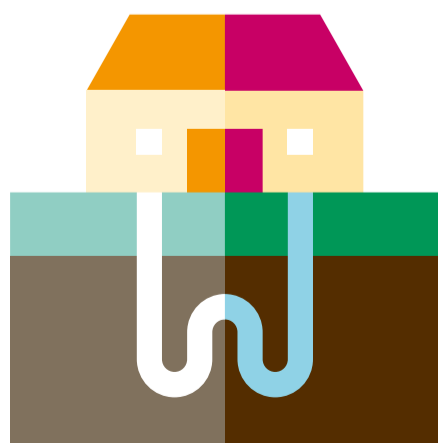
■ Onderzoek naar warmte uit de aarde

Zon en wind zijn bekende duurzame energiebronnen, maar er zijn er méér. Aardwarmte (of 'geothermie') is daar een voorbeeld van.

Bij aardwarmte benutten we de warmte uit kilometers diepe aardlagen. Warm water uit die aardlagen wordt opgepompt, geeft zijn warmte af voor het verwarmen van onze huizen, en wordt weer diep in de aarde teruggebracht. Daar wordt het opnieuw verwarmd.

Momenteel wordt onderzocht of gebruik van aardwarmte voor onze regio technisch haalbaar, betaalbaar en veilig is. De gemeenten zijn hier nauw bij betrokken. Het zal nog zeker enkele jaren duren voordat duidelijk is of aardwarmte voor Zeist nieuwe kansen biedt.

Meer lezen over het onderzoek?
Zie www.warmtebron.nu.

■ Wat vindt u? Vertel het ons op 9 december

De gemeente wil graag van u horen wat belangrijke vragen, aandachtspunten en voorwaarden zijn voor het eventueel toestaan van zonnepanelen op grote daken, van zonnevelden en van windmolens in Zeist.

We gaan daarover graag met u in gesprek tijdens een bijeenkomst op maandagavond 9 december. Deze is van 19:30 tot 22:00 uur in gemeentehuis van Zeist U bent van harte welkom! Ook gaan we in op het onderwerp: duurzame energie opwekken met zonnepanelen op uw eigen dak.

Meer lezen over de bijeenkomst? Zie: www.zeist.nl/bijeenkomstopwek

WAT DOEN **BEDRIJVEN?**

Mijn Groene Bedrijf helpt ondernemers

Steeds meer ondernemers zijn actief bezig met energie besparen en opwekken. Bent u ondernemer? Ook voor u zijn er subsidies, fiscale mogelijkheden en fondsen beschikbaar. En daarbij gaat uw energierekening omlaag. Energie besparen is tegenwoordig ook geld verdienen!

Website en nieuwsbrief

Op www.mijngroenebedrijf.nu is veel informatie overzichtelijk verzameld. Met links naar handige websites over wettelijke regelingen en subsidies. Abonnees op de nieuwsbrief blijven op de hoogte van belangrijke wijzigingen in regelgeving en de activiteiten van Mijn Groene Bedrijf.

Gratis oriënterend gesprek

Via contact@mijngroenebedrijf.nu of telefoon 030-369 00 51 komt u in contact met de adviseurs van Mijn Groene Bedrijf. Zij komen graag bij u langs om u een indicatie te geven van de besparingsmogelijkheden in uw bedrijf.

Ook kunnen zij u in contact brengen met gecertificeerde deskundigen.

Zet 27 november in uw agenda!

Op 27 november van 17 tot 19 uur houdt Mijn Groene Bedrijf een snelkookpan-sessie energiebesparing voor ondernemers. U krijgt veel informatie en interessante tips van lokale adviseurs en ondernemers. Aanmelden kan via: www.mijngroenebedrijf.nu.

Verplichte energiebesparing door bedrijven

Van alle energie die we in Zeist gebruiken, wordt zo'n 30% gebruikt door bedrijven, industrie en landbouw. Bent u ondernemer? Dan ligt er dus ook voor u een uitdaging.

Als uw bedrijf of instelling per jaar meer dan 50.000 kWh elektriciteit of 25.000 m³ aardgas verbruikt, bent u verplicht om erkende, energiebesparende, maatregelen te treffen. Die lijst met erkende maatregelen is per branche omschreven. Dit heet de 'energiebesparingsplicht'.

Elk bedrijf met een energiebesparingsplicht moest uiterlijk op 1 juli 2019 via de RVO rapporteren welke energiebesparende maatregelen het heeft genomen. En welke het bedrijf nog gaat nemen. Dit heet de

'informatieplicht'. Bedrijven die dit nog niet hebben gedaan, doen er goed aan dat alsnog snel te doen. Er kan een controle volgen.

Daarnaast moet elk kantoor van 100m² of groter uiterlijk 2023 minimaal energielabel C hebben. Anders mag u het niet meer als kantoor gebruiken. Voor monumenten gelden uitzonderingen.

Met de Wettechecker van de Rijksoverheid heeft u snel inzicht in de wettelijke verplichtingen voor uw organisatie.

Meer over verplichtingen voor bedrijven: www.rvo.nl.

Meer over de informatieplicht: www.wattjemoetweten.nl (site van MKB-Nederland en VNO-NCW).

■ Duurzame ondernemer

Ruth Herzog: "Scan hielp enorm"

Ruth Herzog is apotheker van de Utrechtsche Apotheek in Zeist. De energiescan door een energiecoach van Mijn Groene Bedrijf gaf het zetje om aan de slag te gaan. "Door die scan kregen we een goed inzicht in wat onder andere de vervanging van onze oude verlichting door led kon opleveren. Dat hielp enorm." Dat leidde ertoe dat de apotheek, als eerste stap, nu ook echt volledig met led is verlicht.

Lees het volledig interview op www.mijngroenebedrijf.nu.

■ Duurzame ondernemer

Jorden Honig: "Geen energiekosten meer"

Jorden Honig is eigenaar van de Timmerfabriek Honig in Den Dolder: "Verduurzamen deed ik in de eerste plaats om financiële redenen. Maar ik heb ook kinderen. Ik wil bijdragen om een schone wereld aan hen door te geven." Hij werkt met een houtvergasser als verwarmingsbron voor zijn werkhal. Deze brandt op resthoutafval van de machines uit Jordens werkplaats. Jorden heeft zonnepanelen en alle verlichting is omgezet naar led. "Ik heb geen energiekosten meer!"

Lees het volledig interview op www.mijngroenebedrijf.nu.

Gebouwen verduurzamen: extra aandacht voor zorg, sport en scholen

Organisaties en bedrijven die vergelijkbaar werk doen, kunnen veel van elkaar leren als het gaat om energiebesparing en verduurzaming. Daarom stimuleert de gemeente dat bedrijven hun kennis onderling delen. In 2021 willen we met zes soorten bedrijven of soorten organisaties afspraken hebben gemaakt of een aanpak ontwikkeld hebben. Bij de volgende drie soorten organisaties zijn we al gestart.

■ Zorgorganisaties

Gemeente Zeist heeft samen met andere gemeenten de zogeheten 'Green Deal Zorg' gesloten met ongeveer 20 zorginstellingen in de regio. Afsproken is, dat de zorginstellingen de verduurzaming van hun gebouwen en organisaties versnellen, en dat ze méér doen dan wat wettelijk verplicht is. De bijdrage van de gemeente bestaat onder meer uit een aantal uren inhoudelijke ondersteuning door een expert en het organiseren van bijeenkomsten om kennis en ervaringen te delen.

■ Scholen

De gemeente gaat schoolbesturen van basisonderwijs en voortgezet onderwijs helpen bij het verduurzamen van hun schoolgebouwen. Dat doen we onder meer door energiescans te laten maken. Die geven schoolbesturen inzicht in de maatregelen die genomen kunnen worden, op het gebied van zowel energiebesparing als energieopwekking.

■ Buitensportaccommodaties

Een flink aantal buitensportaccommodaties is van de gemeente. Bij nieuwbouw of groot onderhoud daarvan, treffen we duurzame maatregelen. Daarnaast bieden de KNVB en enkele andere sportbonden ondersteuning aan sportclubs die een eigen accommodatie hebben. Dat houdt in dat de clubs worden begeleid en geholpen bij het verduurzamen. De gemeente ondersteunt dit waar nodig met een bijdrage.

Impact Event

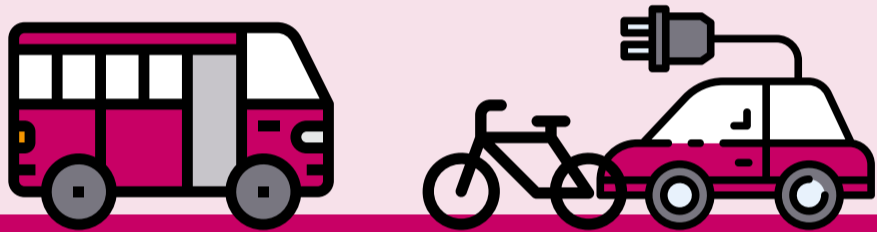
Rotaryclub Op Seyst heeft 16 mei het 'Impact Event Duurzaam Zeist' georganiseerd. Doel was om onder bedrijven innovatie duurzame ideeën aan te jagen en te versterken. Het streven is om in 2021 opnieuw een dergelijk event te organiseren. Zie voor de site van het vorig event: www.impacteventduurzaamzeist.nl.

Nieuwe energie in ons vervoer

Een derde deel van de energie die we verbruiken in Zeist, gebruiken we voor vervoer. In 2050 zullen we ons vervoeren met behulp van nieuwe, duurzame energie. Dit draagt niet alleen bij aan vermindering van CO₂-uitstoot, maar ook aan een betere, gezondere luchtkwaliteit in Zeist!

De gemeente wil het makkelijker maken voor inwoners om te kiezen voor duurzame manieren van vervoer, bijvoorbeeld fietsen, openbaar vervoer en elektrisch rijden. We werken aan een visie op mobiliteit in de toekomst. Om daartoe te komen, gaan we in gesprek met vele belanghebbenden. Welke nieuwe oplossingen kunnen we met elkaar vinden? Hoe zorgen we er bijvoorbeeld voor dat fietsen in Zeist nog aantrekkelijker wordt?

Ook gaan we in gesprek met bedrijven om slimme oplossingen te vinden, bijvoorbeeld voor duurzaam woon-werkverkeer, en voor de aan- en afvoer van grondstoffen en producten. Hoe kunnen bedrijven het transport van goederen naar het centrum van Zeist duurzamer maken? En hoe kunnen technologische ontwikkelingen helpen bij het verder verduurzamen van ons vervoer? Enkele van de uitdagingen waar we samen aan gaan werken.

5 tips

Metten al duurzamer van A naar B

U hoeft niet per se een elektrische auto te kopen om nu al bij te dragen aan schoner vervoer met minder CO₂-uitstoot. Dit zijn wat eenvoudige tips waarmee u vandaag kunt beginnen:

1. Pak de fiets

Vooral voor korte ritjes. En wist u dat u met al uw fietskilometers punten kunt sparen voor kortingen op www.ikfiets.nl?

2. Snuffel gratis aan een e-bike

Probeer een week lang een e-bike uit via www.ikfiets.nl. Mogelijk als vervanger voor uw auto in uw dagelijkse rit van en naar het werk?

3. Banden op spanning

Elke twee maanden de bandenspanning van uw auto goed afstellen, zorgt per controle voor euro's besparing op brandstof. Het kan soms

gratis bij het pompstation, én altijd gratis bij de slimme bandenmeter op het parkeerterrein bij Slot Zeist.

4. 100 km/uur mag ook!

Waarom niet 100 of 110 km/uur rijden waar 120 of 130 is toegestaan? U bespaart flink op benzine en CO₂-uitstoot.

5. Autodelen

Bespaar geld én help uzelf bewuster om te gaan met autogebruik door een auto met anderen te delen. Er zijn diverse aanbieders te vinden op het internet!

WAT DOET DE GEMEENTE ZEIST?

Online verder lezen? Alle linkjes uit deze krant hebben we verzameld op:

www.zeist.nl/energielinkjes

Zo hoeft u slechts één keer een webadres in te tikken!

Nieuwe energie in de gemeentelijke organisatie

Tussen 2013 en eind 2018 is de CO₂-uitstoot van de gemeentelijke organisatie met 35% gedaald. Dat is mooi, maar er is nog veel werk te verzetten. Want de gemeentelijke organisatie wil in 2030 energieneutraal zijn. En al is de route er naartoe nog niet helemaal bekend: we zijn op weg. Wat doen we zoal?

100 gemeentebouwen energiezuiniger

De gemeente maakt momenteel circa 100 gemeentelijke gebouwen energiezuinig, en rondt dat af in 2021. Het gaat bijvoorbeeld om het isoleren van sporthallen, het gemeentehuis, zwembad, monumentale panden en

parkeergarages. Er liggen inmiddels ook 2220 zonnepanelen op daken van gemeentelijke gebouwen. Het resultaat is dat 75% van de gebouwen energielabel A krijgt, en 25% energielabel B. De al getroffen maatregelen droegen bij aan de genoemde daling van de CO₂-uitstoot met 35%. Uiteindelijk besparen we een CO₂-uitstoot, vergelijkbaar met die van ruim 260 huishoudens.

Verduurzaming wagenpark

De gemeente heeft ongeveer 25 wagens in gebruik. Bij vervanging kiezen we voor een duurzame variant.

Groene energie

Bij de inkoop van producten en bij aanbestedingen letten we steeds meer op duurzaamheid. We kopen bijvoorbeeld al jaren gecertificeerde groene energie in.

Led-straatverlichting

De gemeente heeft een deel van de openbare verlichting vervangen door energiezuinige ledverlichting. De rest volgt binnen een paar jaar. Openbare verlichting verbruikt dan minstens 60% minder energie!

Over deze krant

Deze krant is een uitgave van de gemeente Zeist, november 2019.

Teksten: gemeente Zeist
Ontwerp: Effectgroep
Drukwerk: De Toekomst

De krant is gemaakt op 100% gerecycled papier en gedrukt met bio-inkt.

Meer informatie en achterliggende stukken: www.zeist.nl/nieuweenergie.

Een versie van deze krant voor mensen met een leesbeperking kunt u vinden op www.zeist.nl/energiekrant.

De Maaltijd van Zeist

In oktober 2018 ging de gemeente Zeist tijdens de week van 'de Maaltijd van Zeist' in gesprek met inwoners over wat er nodig is voor 'een goed leven in Zeist'. Daar kwamen veel ideeën uit voort. Zo wilden inwoners informatie over een aanpak om klimaatverandering tegen te gaan en informatie over wat inwoners zélf kunnen doen. Deze krant is één van de acties om hier vorm aan te geven.